

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Sicvla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69709)

I

ANNVÆ LITTERÆ
SOCIETATIS IESV,
ANNI M. DC. V.

PROVINCIA SICVLA.

VM ex huius anni literis, certus colligi non possit Sociorum numerus, quod is nec generatim, vti fieri oportuit, nec speciatim in plerisque Collegijs recenseatur, quemadmodum neque illorum, qui vel in Societatem ascripti sunt, vel ad meliorem vitam abierunt: cogimur hoc initio domiciliorum tantum numerum subijcere, quæ sunt omnino sexdecim, Domus Professa vna, nempe Panormitana; Collegia tredecim, Panormitanum, Messanense, Siracusanum, Drepanitanum, Montis Regalis, Biuonense, Meniense, Catanense, Caltanissettense, Melitense, Rheginum, Marsalense; Domus Probationis duæ, Panormitana & Messanensis, & vna Residentia Platiensis.

A

DOMYS

 DOMVS PROFESSA
 PANORMITANA.

HABVIT Domus Professa socios quinquaginta, ex quibus viginti Sacerdotes, reliquos coadiutores. Duo Sacerdotes vti spes est, ad cælum migrarunt, prior Nicolaus Deamaro, annos iam natus quattuor & sexaginta; vir quidem fuit præditus virtute, vt aiunt, mortificationis, orandi consuetudine, & in egenos charitate; quorum confitentium peccata libenter audire consueuerat. Hic generis nobilitate insignis, Tridentum se contulit, vbi per id tempus P. Iacobus Lainez morabatur, concilij œcumenici caussa. Hic animi ardorem iuuenis intuitus, in familiã Societatis adsciuit, quadraginta annos admodum religiosam duxisse vitam, in aperto est.

HVNC sequutus P. Petrus Gambacurra quattuor vota professus, vir quidem summo consilio ac prudentia, quæ adeo ab omnibus admirationi habebantur, & vt par erat æstimabantur tanti, vt eum Dinastæ quamplurimi, Præsules, Proreges ipsi, denique Vniuersitates sæpenumero consulere, quid sibi agendum in grauissimis quibusque rebus censeret, atque statueret. Prudentiæ comes fuit ingenium, quod in aperto fuit, cum Philosophiam Theologiam, ceterasque scientias publicè tum in Sicilia, tum Romæ profiteretur. Quas naturæ dotes, in bonum Societatis conuertit, sicuti ætatem penè totam, quippe, qui à decimoquarto anno, ad sexagesimum vsque octauum, vitam in Societate

cietate exegit, sub cuius calcem molesto grauique oppressus morbo, multis in eo perferentis animi declaratis indicijs, Deique voluntati sese tradentis, naturæ concessit.

ELVXIT in primis erga Societatem, eiusque Parentē B. P. Ignatium pietas Ducissæ Terræ nouæ. Hæc, quo iam pridem di espiritus B. Ignatij in cœlestem locum subuolauit, nunc primitus publicè in nostro templo, celebritatem fieri impetrauit. Quamobrem mirum in modum Cois vestibus sterni parietes, musicis concentibus templum reboare, signa tum B. Ignatij, tum B. Francisci Xauerij ad pilas hemicyclij aræ maximæ honorificè locari iussit; vnde factum est, vt insolens populi frequentia ad nostrum templum conueniret, tum celebritatis nouitate commota, tum pietatis studio in Beatum Ignatium, cui preces funderet, atque adeò iam tum ex argenteislaminis suspenderet vota, quæ quidem non pauca numeramus. Solemnitatē cohonestauit aduētus Reuerendissimi Archiepiscopi, rem diuinam in nostro templo facientis. Hunc deinde imitatus est Generalis Vicarius, qui peracto sacrificio, magno cum comitatu cereum funale accensum propter B. Ignatij fixit imaginem. Postremo Feriæ Dux, per hoc tempus Prorex, nostri ordinis amantissimus, post rem diuinam, Beato Ignatio quattuor funalia, duo item B. Xauerio cum precibus obtulit, magna lætitiæ significatione; quibus exordijs crescere in dies, huius ciuitatis in hōce beatos visa est religio.

PERSPECTA est etiam pietas nonnullarum matronarum, & non mediocris liberalitas, præcipuè verò Marchionissæ Auolensis, quæ ad quat-

tuor aureorum millia dono dedit, pro constituendo sibi è pario maculosoque marmore facello; alia nobilis mulier, ducentos & quinquaginta pro suppellectili ad diuinum cultum argentea, quam etiam ob causam, ab alia legatum est aureorum mille cum quingentis. Præterea pro sacro ornatu ad septingentos aureos expēsū. His adde mille & ducētos aureos, ex eleemosyna tributos.

A D I E C T V M est nostro templo, templum SS. Cosmæ & Damianæ sacrum, cū Proregis ac Archiepiscopi, tūm etiam Senatus liberalitate; quine Sodalitas inibi fundata penitus deleretur, aut ex parte minueretur, Sodalium eò conuenientium numerus aliud lōgè maius, atque opere, structuraque ornatius dono dedit. Cui permutationi, cum abnuissent diū quamplurimi, ægroque animo tulissent, Deus miraculo annuere visus est: etenim dum Sanctorum statux, multa quidem frequentia eorum, qui ad nostras adeunt congregationes, magna luminum pompa sublimes in nouum templum ducūtur, ecce ante omniū conspectum, quidam obduratus ex Sodalium aduersantium grege, qui multos iam menses tiliarum pedumque morbo laborabat, ita vt neuiquam sine fulcris incederet; his continuo proiectis, incessum cursumque præ lætitia arripuit, clamitando diuinam se clementiam expertum; quod sanè miraculum, effecit Archiepiscopus vt testibus confirmaretur, ipsumque nonnulla alia indies subsequuntur; quare ad hosce Sanctos maximi sunt populorum concursus, in eosque religio augetur, nec pauca pecunia eleemosynæ nomine subrogatur.

N O S T R O R V M hortatu, multi variarum religionum instituta amplexi sunt, quorum aliquot
congre-

congregationem iuniorum opificum aditabant. Binæ de summo genere mulieres, quarû alteri vir, alteri mater obierat, confessarij suasu præter consuetudinem regionis, ad templum nostrum se contulerunt, pro Sacramentorum vsu.

COLLEGIVM PANORMITANVM.

SEX supra centum socios complectitur Panormitanum Collegium, Sacerdotes decem & nouem, duos & sexaginta litterarum studijs, reliquos domus seruitio deditos. Ex his hoc anno, duo commune debitum soluerunt; quorum alter Pater Nicolaus Calandrinus, Panormitanus genere, multos annos in pernicioso morbo iacuit, in quo mirum quantum de se virtutis, atque imprimis patientiæ specimen dedit. Illud maximum est, quod cum sibi liceret à communi viuendi consuetudine discedere, nunquam tamen id passus est: demum ætate iam ac morbo ingrauescente, decimo quarto Kalendas Nouembris, in cœlum euocatus est. Hunc Hieronymus Curti, Panormitanus itidem, non multo post præmaturè sequutus est, tres & viginti annos natus, quorum quattuor in Societate, summa semper cum simplicitate, morumque integritate traduxit,

DOMICILIIS aucta domus est: veteri triclinio relicto, ad nuper constructum demigrauimus, quod tamen ad tot habitantium rationem angustum sit, tamen relicto quod angustissimum erat, amplum videtur.

CLARIS parentibus natus adolescens imbecillus

cillus corpore, ætatis vix decimum tertium attingens annum, precationem singulis diebus ad quinque horas protendebat; qui cū à spiritualis vitæ doctore obiurgaretur, quod modum non adhiberet; nec valetudini altioribus profuturæ consuleret, marcuerat enim pene immodico insolitoque labore, hoc ille ab adolescente responsum accepit. Beati Aloysij Gonzagæ sicut & nomen, Aloysius dicebatur, ita & vitæ famam in me habere studeo.

ASSIDVVM Sodalibus est cōtingentes dissentiones & discrimina componere, deq; pace inter deductos cogitare. Sacris ordinib. institutus vir erat, qui cū ab adolescente male acceptus verbis, & volta in faciem percussus esset, adigi nequaquam potuit, vt illatam condonaret iniuriam: quamobrem inmane vtrique periculum imminere conijciebatur, quippe cum occultis ambo gladiis, ad necem compositi erant. Sed tandem secus Deo visum, iidem enim, qui feroces ac sæui prius erant, re-collectis vtrinq; animis, Sodalitij superioris opera publicis amplexibus pacis signa demonstrarūt.

PRIMARIVS vir, qui prius in præfectura fuerat, proximo vesperi se crastino die assuturum, vt cum aliis socijs, de more augustissimam Christi cænam fumeret, animo statuerat, verum secunda noctis hora, ad nonam vsque, acerbo lateris dolore percussus est, quo à Sodalium conuentu longè solemni festo definebatur, tum ipse Dei parentem enixè rogare verbis cœpit; Pijssima Dei Mater, fac mihi obsecro ædem sacram tuam cras mane adeundi copiam, quò Missæ sacrificio sacroque conuiuio intersim, quantumuis inde grassetur labor. Mira verborum efficacitas! nondum hæc

pro-

proferre destiterat, cum statim obdormiscit, neque enim antea conuiuere quidem ei, dolore urgente, licuerat, duabus ferè horis quietè peractis dolore omnino vacuus expergiscitur. Surgit mane, Dei Matris templum adit, adest sacro, communicat, Deique Optimi parenti, cuius opem præsentem habuerat, refert gratias, tabellam etiam in accepti beneficij signum suspendit; insueto enim modo, se valetudini restitutum aiebat, cum quindecim dierum minimum spatio ab eo dolore vexari solitus esset. Alius, qui septem annos, triribus damnatus, aliquando de Maria Dei Matre cogitans, sub cuius vexillo diu in custodiis fuerat, ipsi Sanctissimæ Deiparæ, toto se credidit affectu; non diu post, quidam huius misertus, pœnæ liberationem & veniam gratis illi impetrauit, qua accepta, vt primum licuit, ad Beatæ Virginis templum aduolauit, illique ibi gratiarum debitum studuit exsoluere, rei que ordinem Sodalibus iucundè illum excipientibus patefecit.

SODALES Sacerdotè, qui singulis dieb⁹ rem diuinã faceret, stipendio cõduxerunt, neq; dies abit, in quo sacram Agni cœnam, alicui non ministret; Vnus ex socijs destinatur, qui pauperiorum nomina in tabellis habeat, quibus in singulos dies elemosynam impertiatur; neque solum vulgares homines misericordiæ participes fiunt, sed nobili etiam loco natis, qui paupertatis onere grauantur, clam aliis subuenitur: nec desunt illis pij Sodales in corporum morbis, medicus enim eorum impensis, quibus nihil parcitur, ad eos adducitur, certoque homini committitur, vt ne quid egrotis deesse patiatur; quod si humilis fortuna ægrotus sit, triduo peracto in xenodochium lectica ducitur,

ducitur, morboque depulso, denuò in custodias vehitur, neque Sodalium ope deferitur, nisi planè firmetur, tandè nullus pietatis labor, qui còmodè illis afferatur omittitur. In quibus is excellit, quod vbi morte multandum reum accipiunt, ab eo, quo certus factus est die, in sociorum numerum adsciscitur; inde ab iisdem sociis horarum vicissitudine facta, vt firmo animo supplicium ferre velit, deque admissis in Deum culpis animo condoleat, inducitur, donec triduo ante nobilium, vt mos est, Sodalium, qui albo cucullo insigniti sunt, iuri tradatur: qui ingenuè testantur, se in reis cohortandis, labore propemodum leuatos, ita parati & instituti à B. Virginis Sodalibus dimittuntur; vbi primum non sine magna difficultate obtinebant, vt prioris vitæ crimina dolore expiarent.

I L L U S T R I S S I M A Domina Beatrix de Bosco Comitissa vita decedens, duo aureorum millia in facelli extructionem, præsentaria pecunialegauit, centum in singulos annos, ad statutum tempus; tantisper verò dum nouum templum erigatur, ad arę maximæ pedes sepulta iacet.

D O M V S P R O B A - T I O N I S P A N O R M I T A N A .

H A B I T A N T I V M numerus ad quattuor & quadraginta creuit hoc anno, Sacerdotes quinque, duo ex his tyrones; emissis iam votis, fratres octo, quorum vnus mortem obiit. Scholastici tyrones, quinque & viginti; Coadiutores sex.

P A V L V S Carbonius lethali percussus morbo,

bo, quinque diebus diem suum clausit, huic nocte quadam, quod animam illum emissurum suspicaretur valetudinarius, Sacerdotes accersijt, qui sacram Eucharistiam de more illi pro viatico supeditarent; ægrotus cubili deserto in genua se dedit, vt eam reuerenter adoraret: constitit ibi Pater admirans, qui posset iam iam morbundus, tum firmiter genibus insistere, qui neque in cubili sese loco dimoueri, præ dolorum acerbitate pati posset; sed tandem post sacri panis susceptionem, in cubili denuo compositus, alijque nouissimis ceremoniis religiosè obitis, Diui Laurentij peruigilio vita decessit, tanta cum animi lætitia, quanta cum probitate vitam vsque peregerat.

COLLEGIVM MESSANENSE.

HOc anno ad octoginta socios aluit collegium Messanense, viginti quatuor Sacerdotes, Scholares decem & nouem, Præceptores aliquot, qui Philosophiam, litteras humaniores, Grammaticam, & sacram quoque linguam iuuentutem docuerunt, ceteros rei domesticæ adiutores. Philosophiæ curriculum, multos iam annos intermissum, restitutum est.

MAGNAM nostris occasionem piè laborandi dedere Magni Hetruriæ Ducis triremes, hoc anno Messanam appulsæ. Milites enim Equitesque priusquam soluerent ad prædam, sua peccata confessione expiantes, sacro cibo refecti sunt. Aliquot pactum iam singulare certamen reuocarunt, alij aliquot capitales inimicitias: quamobrem

obrem Deus insignem victoriam illis concessit: ab
ijs enim depopulata est Turcarum ciuitas in Pe-
loponeso, nomine Præuisa, à qua multas pretio-
sas vestes, magnum auti argentique pondus, innu-
meros captiuos abduxerunt victores. Post redi-
tum triremium iterum nostri, non solum eadem
quæ supra ministrarunt Sacramenta, verumetiam
captiuorum bene magnum numerum instruxit
noster. Et hoc quidem anno, nostra industria, sa-
cro Baptismate abluti plusquam quadraginta,
inter quos quidam extitit senex, nonaginta natus
annos, qui ad beatam vitam prædestinatus vide-
batur, nam non multis post à sacro fonte diebus
vitam cum morte commutauit.

T A N T V S fuit concursus pœnitentium iubi-
lei ergo, quod Pontifex Maximus toti terrarum
orbi largitus est, vt confessarij in nostro templo
vix respirare potuerint. Accidit hoc temporis
illud insigne cuiusdam septuagenarij, qui minimè
salutis propriæ memor extiterat; hic dormiens
somniauit commorari se cum aliquot suis amicis
nequam in quadam specu, ibique videre videba-
tur quosdam deformes Æthiopes sub ahena flam-
mas ministrantes, à quibus cum sciscitatus esset,
quid in ahena adseruaretur, vnus ex Æthiopibus
humanum caput, ossa, tibialia, inde extulit; hoc
spectaculo ille perterritus, I E S V nomen inuo-
cans socios ad fugam hortabatur; sed cum occe-
pisset cursum ab Æthiope eius vestes retinebâtur,
expergiscitur tandem clamitans, tremens, sudans,
deinde nostrum adit Sacerdotem, totiusque vitę
crimina confessione purgat, nunc verò Christia-
num iter ingressus, singulis hebdomadis vtroque
Sacramento fulcitur.

C E L E-

CELEBRATVS est in templo, Cois vestibus cooperto, nunc primum festiuus Beati Ignatij dies cuius imago & B. Francisci Xauerij, sanctissimum Sacramentum hinc atque hinc medium tenebant. Appensa fuerunt etiam signa nostrorum Martyrum. Rem diuinam primum fecit Reuerendissimus Frater Bonauentura Leuitius Constantinopolitanus Patriarcha, Messanensis Archiepiscopus: deinde Reuerendissimus Ioannes Antonius Viperanus Iuuenatij Episcopus, tum Reuerendissimus Archimandrita etiam Messanensis. Incredibilis adeo fuit lætitiæ popularis significatio, vt pias lacrymas eliceret, multi cerea mitterent.

Hv i c tantæ celebritati illa B. Xauerij non cessit, in cuius laude aliquot conciones in templo nostro habitæ sunt, quæ mirum in modum populo pietatem excitarunt, quam licet colligas ex assidua colloquutione per totam ciuitatem, de illustribus tanti viri virtutibus, de miraculis incredibilibus: ipso Beati Xauerij die Reuerendissimus Episcopus Bouensis, musico concentu missam celebravit. Accidit illud ipsa die monumentis dignum miraculum. Fuit quædam mulier, quæ postquam gratias egisset de sacro cibo, domum suam rediit, domum euersam reperit, & inter ablatas res, sexaginta serici libras deprehendit, tunc illa sublatis ad cælum manibus maximo animi dolore & lacrymis Sanctum Xauerium inuocat in hæc verba. Ego in tui honorem sacro pane refecta sum, quid? tu permisisti, dum tibi obsequium in templo præstarem, latrones meas furari facultates? tu eas mihi repetes: interea duo latrones cum furto è ciuitate egressi vix erant, cum talem vocem exaudiunt, Redite, furtum mestæ Dominæ reportate; putantes

putantes verò mortalem fuisse sonum, celeribus gradibus properabant, & ecce tibi iterum eadem insonuit vox: attoniti illi, respiciunt presbyterum Iesuitarum more vestitum, quem mortalem hominem ducentes, iter inceptum peragunt: auditur tertium atque iterum vox eadem; effigies religiosi subsequens à latronibus videtur, qui tamen obstinato animo eum nihil morantur, & occultantur ad furtum diuidendum. Sed deprehenduntur ab adolescente quodam (nisi potius hunc iudicemus Angelum exiisse) qui rem ad quæ pertinebat, eodè loci desert. Hic apprehensos latrones Messanã ducit, in vincula eos conijcit, sericum dominæ restituit. Latrones nostrum concionatorem acciri iubent, confitentur admissum facinus, intuenturque B. Francisci productam imaginem, affirmabant Iesuitam illum, qui eos sequebatur, imagini quam simillimum fuisse.

A P I S hominibus Beatorum nostrorû imaginibus, suspensa sunt ad decem vota argentea pretij non infimi, inter quæ vnum est cuiusdam viri nobilis; qui fornicationis stimulis molestum in modum agitatus, vbi ad Beati Xauerij opem confugit, continuo omnem ardorem in se extinctum sensit. Cuiusdam Marchionis filia, cordis dolore adeò cruciata est, vt tota nigresceret, linguam & brachia morderet, & vix à quattuor hominibus contineri posset; votum Beato Ignatio coram vno de nostris spondit soluturam, si dolor cessasset; mirum dictu! vix exacto horæ dimidio liberatur; factaque confessione penitus excessit dolor, quare votum argenteum B. Ignatio suspendit.

H V I V S Collegij sex congregationes, mirum quantum proficiunt in virtute; quæ est artificum

in operibus pietatis exercetur magno cum fructu proprio, totiusque ciuitatis exemplo, & pauperum auxilio, stipem enim hostiatim eis cogunt. Iuniorum verò artificum congregatio variis religionibus multos, nostræ verò Societati septem peperit.

M A X I M A Hieronymi Conti liberalitas in nostrum ordinem extitit. Hic enim morti proximus, Collegio legauit quindena aureorum millia, vt Messana domus Professorum construeretur: & quamuis non admodum templum nostrum frequentaret, apud nostros tamen peccata aperiabat, eosque amore, & reuerentia prosequabatur. Hic ergo Hieronymus Domus professæ fundator habetur, qui tantam benevolentia significationem prætulit, vt efflagitarit à Patre Rectore, nostroque concionatore, num illis pecuniis essent contenti, & eæ ad foundationem domus sufficerent: annuentibus nostris, ille Deo gratias egit.

H V I V S liberalitati, non cessit illa copiosissima D. Leonoræ à Roccha, Marhionissæ Spaccafurni; hæc enim nos instituit heredes totius suæ non mediocris facultatis; quæ ad viginti millia aureorū transcendit, scilicet ædes dedit magnificas, quæ Collegio contiguæ sunt, ad quas migratum est habitationis gratia: prius enim angebamur loci angustia, nunc dilatatum est Collegium. Præter ædes reliquit templo nostro serica aulea, pretij quadringentorum aureorum, aliquot pretiosa ornamenta, & multa aureorum millia, quæ ad dictam summam perueniebant. Neque verò silentio prætereunda sunt huius nobilis, & veræ masculæ matronæ virtutes; nã primum domi suæ humaniorum litterarum studiis sese tradidit: deinde
ad

ad Etruscam linguam eum in modum incubuit, ut insignis componendo extiterit; tum edocta latinam, lepidissimos ludedat versus; non contenta his artibus, græcum Idioma litteratum edidicit, omnibus præ stupore admirantibus, quod tam breu illud probè calleret. Ultra hos progressa fines est; nacta occasionem cuiusdam Hebræi Rab-
bini, quem captiuum coëmerat, ita Hebræam linguam affecuta est, ut cantica canticorum, & alios sacræ Scripturæ libros memoriter mandarit, perinde ac si vernacula lingua compositi essent. Quid plura? Marte proprio aliquid hoc idiomate cõponebat ad nostros mittebat, cū nostris aliquãdo eodem ritu disputabat. Præterea domi suæ adolescētē educabat, qui ad nostras Philosophiæ scholas ventitaret, ut sibi, quicquid didicisset, declararet.

E V N D E M seruabat modū, quoad Theologiã spectat, & quoad conscientię casus, & hac via paucos intra annos, non solum supradictis linguis excelluit, verum etiam Philosophiam, Theologiam scholasticam, & moralem calluit: ostendens insigni acumine ingenij se præditam, & ut naturæ monstrum extitisse. Neque hoc in loco quispiam amplificationem hyperbolicam fuisse credat, cum præ rei veritate parum diximus; quod verò maiore pretio æstimandum est, virtutes morales cum Christiana pietate optimè coniunxit, in qua nulli erat inferior; perspici poterat hoc ex eo, quod nūquam neq; concionem, neque sacram lectionem nostrorum prætermisit, bis vel semel quaque hebdomada peccata diluebat, cœlestique pane sese muniebat, tanta cum deuotione & affectu, ut nixa genibus, ad multum tempus animam appareret, post autem communionem duas circiter horas

horas Deo gratias ageret; eius modestia, & verecundia incredibilis, quod mulier sublimi loco nata, aspectu decoro à nemine videri potuit, præterquã à Sacerdote, qui spiritalẽ cibũ porrigebat.

E R G A nostræ Societatis Sacerdotes, magna fuit reuerentia, nunquam permisit, vt abs se discederent dum agrotaret, confidens nihil mali se passuram ab animarum infestissimo hoste, dum illi adessent. Et cum ipsa dum rectè valeret, magno horrore afficeretur mortẽ exaudiens; (quæ de causa quos iactãtes sese, & intrepida voce mortem pauci ducentes nouerat, ironicè nunc Herculem, nunc Diomedem, nunc Thesea nominabat) iam egrõta pulso timore, continuò ad mortis conflictum sese parauit, nullos sermones admittens, præterquam de paradisi gloria, de desiderio intuendi Deum. Mortua tandem ætatis suæ anno trigesimo quinto: ingenti cum omnium dolore, viuam sui memoriam illis reliquit.

H A N C comitata est Domina Aleonora Staiti Agustæ Comitissa, quæ nostrum templum frequentabat, & morti proxima, mille aureos nummos legauit. Perfectus est templi apex ad similitudinem Romani nostri templi Professæ domus, mirum exhibens toti ciuitati ornamentum: quo quidem apice dignum videbatur templum, cum in eo expositum fuerit ad sexaginta millia aureorum.

Q V I D A M Ioannes Cauatonijs nomine, pretiosissimum thesaurum, id est, linguam, quæ Diuo Placido amputata creditur, in vase quodam paruulo antiquæ formæ, sacro calici simili, sine pede tamen, reliquit, id quod ex eo colligimus; nam inuenta fuit in sepulchro, in quo erat D. Placidi

cidi

credi, duorum germanorum, & fororis corpus, ad caput supradicti Martyris : deinde, quia ex historia compertum est Diuo Placido auulsam linguam fuisse; inclusa asseruatur nunc argento, pretiosisque lapillis in templo nostro.

D O M V S P R O B A -
T I O N I S M E S S A N E N S I S .

M E S S A N Æ Tyrocinum hoc anno quadraginta incoluerunt, id est, quattuor Sacerdotes, sex antiqui coadiutores, Nouitij ex scholaribus viginti quattuor, ex coadiutoribus sex; & cum numerus excreuisset, excreuit etiam diuina in nos liberalitas. Pater Petrus Cutioneus, octo abhinc annis primum in Societatem ingressus, magnum sanctitatis specimen dedit. Sed cuiusdam grauis morbi impedimento, coacti sunt nostri non minori cum animi mœrore, & lacrymis omnium, quibuscum versatus fuerat, quam eiusdem Petri, domum suam illum remittere. Discessit quidem à nobis non alienato animo, sed ut quanto nos amore prosequeretur ostenderet, primum omnes suas facultates, ducentorum aureorum nummorum redditus annui, per publicum instrumentum Domui Probationis reliquit. Deinde in pietatis & charitatis in proximos se muneribus exercuit. Tum sacris ordinibus initiatus, ingredi in Societatem flagitauit. Factus tandem voti compos, sub probationis finem in phtisim incidit, in qua omnium virtutum specimen præstulit, & præcipuè patientiæ. Nullum etenim, ne minimum quidem perturbati animi, signum declarauit;

clarauit; vnde cum ab artis Medicinæ petitis re-
ctè valiturus nunciabatur, id ipse ægrè ferebat.
Cum verò morbus indies ingrauesceret, letabatur,
latusque feliciter ad Christum migravit. Hic
quanti religiosum statum fecerit, illud sit argu-
mento, quòd sibi dissuadentibus ingressum in So-
cietatem, respondisse fertur; se religiosum malle
ad momentum temporis mala valetudine labora-
re, quàm toto vitæ curriculo bene valentem do-
mi suæ viuere. Deditissimus orationi mentali fuit,
in qua tanto animi ardore exercebatur, vt nun-
quam per id tempus vanas cogitationes in ani-
mum suum irrepsisse senserit. Interrogatus à Pa-
tre Rectore, aliquot ante mortem diebus, si qua
molestia laboraret, nulla alia respondit, quàm
quod non posset, propter capitis dolorem, diuinas
perfectiones contemplari. Vtebatur tamen ora-
tionibus, quas iaculatorias vocant, quibus maxi-
mè erat addictus; ardentissima flagrabat in san-
ctissimum Sacramentum charitate, quamobrem
quoad potuit, nunquam diuinum Deo sacrificium
offerre pratermisit. Cumque multis imbecillita-
tis languoribus affectus esset, altari proximus ni-
hilominus se illos non sentire affirmabat, ne sacra
coelesti cibi refectione fraudaretur: festiuis diebus
nisi valetudinarius præsto esset, postremæ Missæ
signo, dum vehementer agrotaret, vestes solus in-
duebat, & ad templum per se pergebat. Diuino
instinctu dum in orationem incumberet, cogno-
uisse affirmabat, in illis dominicæ orationis verbis,
Fiat voluntas tua, caput inflectendum esse. Maxi-
mopere delectabatur sermonibus ad beatam vi-
tam spectantibus, quare à quodam identidem præ-
cabatur, vt similes sibi legeret.

I N nosocomio cum Nouitius è scabioso saniem non sine naturæ nausea fluentem vidisset, lingua lambere non abhorruit.

S O C I E T A T I nomen dedit adolescens quindecim annos natus, nobilitate, opibus, indole non obscura. Hic iisdem inhærere voluit vestigiis, quibus tres alij germani fratres. Primogenitus enim sancta inuidencia accensus, quod alius se minor Societati adscriptus esset, nulla accepta facultate à matre vidua fratrem subsequitur: alius mox ut fratres imitari liceat, nunc precibus matrem sollicitat, nunc minis extorquere nititur; se enim, nisi potestatem faciat, illicò profugiturum. Annuat tandem, tertiumque filium Mater vsque ad Tyrocinium ipsum comitatur. Verita autem, ne alius in eandem cogitationem veniret, interdixit non solum cum tyronibus fratribus colloquium, nostrasque scholas, sed etiam domo egressum sine pædagogo: huiusmodi Matris inuenta, nimium quantum iuuenis animum inflammabant, quamquam ipsa identidem reprehenderet, & scuticam illi minaretur; demum sub mortem suam Mater coheredem instituit si religiosam vitam non amplecteretur, sin amplecteretur exheredauit: quæ tamen defuncta, nihil habuit antiquius adolescens, quam institutum Societatis sequi, cuius compos factus est.

A L I Y S adolescens nobilitate insignis Societatem cogitabat, in quo vnico spes hereditatis sita erat: nisi enim sobolem genuisset, ad suos gentiles, non ad sororem facultates reuoluebantur, quare parentes obuiam filij consilio iuerunt lacrymis, singultibus, honorum, nuptiarum, & aliis id genus pollicitationibus, ille verò propositum cum
dissi-

diffimulasset, habita potestate à Patre Prouinciali nostris comitantibus, inscijs parentibus ad Tyrocinium adijt: quo à suis cognito, parentes, soror, cognatorumque aliquot eum subsequuntur, precanturque Patrem Rectorem non sine lacrymarum imbribus, vt sibi nouum Christi athletam videre liceat: ille annuit: hic qui per id tempus orationi vacabat, quamuis inuitus, tamen hilari vultu ad facellum pergit, verbis eos solari, rationibus luctum temperare, lacrymas sistere, eorum diluere fallacias dolosque confutos dissuere, aliaque huiusmodi quæ silentio ne sim longior prætereo. Parens porro amore inductus paterno nihil quietis inueniens, ad vicinam domum, quæ è regione Tyrocinijs sita erat, vadit vt filium è fenestra intueretur; hoc vbi nouus Tyro comperit, fenestram claudit nec deinceps aperit.

COLLEGIVM SYRACVSANVM.

DE viginti & duobus, qui in hoc collegio morabantur; Sacerdos vnus, cui nomen fuit Sebastiano Cabarasio, naturæ debitum persoluit. Hic certè semper fuit magna præditus dexteritate atque efficacia, in hominibus ad pietatem trahendis: iter ei aliquando facienti cum comite, obuiam processere latrones, quibus barbarus mos erat, vt quicumque in eorum manus incidisset, vel pecuniis spoliaretur, vel si nullas ferret, arborum stipiti alligatus; pessimèque acceptus, ibi fame cruciandus relinqueretur. In eos cum comite incidit, quos latrones verberibus, & iniuriis male

B 2

habue-

habuerunt. Sebastianus tamen mira animi fortitudine, verbera conuiciaque ita tulit, vt ne verbum quidem fuerit locutus: tanta religiosi viri modestia, permoti latrones escas apposuerunt, & vt manducaret persuaferunt. Tum illi super mensam flenti, ingentemque lachrymarum fundenti copiam, nullus erat modus: qua re non mediocriter commoti latrones, & rei nouitate obstupefacti, hæc ei obiecerunt. Cur, cum modò cruciaretis, nullam guttam ex oculis excussisti, nunc verò refecturus cibo vires lachrymaris? tum ille, vestra ego opera lachrymor, vestrarum ego vicem animarum doleo, ad quas deuorandas diabolus leo famelicus est paratus. His illi verbis veluti è cælo demissis, attoniti hæserunt, seque mutuò respiciebant; deinde ad Patrem conuersi, dixerunt, iam pænarum cumulus impendentium in aperto est; iam de nobis actum est, nec vlla salutis spes ostenditur: cum nobis hominum commercio atque allocutione interdictum sit, ac more agrestium ferarum viuere cogamur. Tum Pater omnes bono esse animo iussit, suam operam pollicitus ad eos iuandos, ab ijs ergo generali prius confessione expiatis recessit: itaque cum principibus viris egit, vt latrones nefariorum scelerum veniam impetrarint, atque eorum aliquot religiosæ vitæ institutum fuerint complexi; sicque & æternæ eorum salutis, & viatorum periculis prospexit.

N e c minus est ponderis illud eiusdem Patris egregium pietatis facinus, memoria sane dignum, quod ipse primus in Societate suscepit, nempe congregarum sub Beatissimæ virginis tutelam conuocionum aliquot, quibus in eum modum verba factitabat de mortalis generis Patrona Deipara, eius-

eiufque in nos benignitate, vt eas quas nunc congregaciones nuncupamus, instituerit Parthenias, eius deinde confilium ac ſententiam, reipſa omnis ſecuta eſt noſtra Societas, tanta cum approbatione felicique euentu, vt potius diuinum, quàm humanum inuentum, luce clarius videatur. Quataſamen in re omnium bonorum opifex Deus, nullo alio inſtrumento vti voluit, quàm Sebaſtiano, cuius arboris præſtantia ac bonitas quanta fuerit, teſtes ſunt omnium Religionum incrementa, totque animorum fructus, quot maturiores atque vberiores, vbique gentium in dies reddi, nemo eſt qui ignoret. Neque vero Sebaſtianus, qui totum orbem hiſce diuitijs compleuit, ſuam ipſe Ciuitatem reliquit egenam; tres enim hic inſtituit congregaciones.

MIRVM quantum ſit in nos ciuium omnium, ac magistratus beneuolentia, nec immeritò: etenim ab Sacerdote noſtro ciuitas donata eſt parte offis, ſumpti de coſta Diuæ Lucie natæ Syracuſis, ibidemque martyrio coronatæ, in cuius patronæ fide ac tutela, ciuitas eſſe maximopere delectatur. Quantæ lætitiæ fuerit ſanctum os, quod auidè ſemper in deſiderio votisque habuerant pij Syracuſani, conijci poteſt ex omnium ciuium multitudine, geſtientium præ hilaritate, & ex ſolemni pompa ad hoc inſtituta ab Epifcopo, ordinibus religioſis, ac Senatu; ita vt cæleſte donum accipere omnis ciuitas à Societate noſtra videretur. Exacta iam pompa, concionem habuit in templo maximo, quàm maxima frequentia idem ſacerdos, qui tam precioſam eſt impertitus margaritam. Quamobrem in immenſum excreuit gratia, quam ab aliquibus abhinc annis à Syracu-

fanis inerat, quòd statuat diuæ Luciae argenteam sua opera, quòd solemnes pompas, quòd dies festos ad pietatem erga eandem virginē exhibendam procurasset: templum denique nostrum auctum est nobili sacello.

COLLEGIVM DREPANITANVM, MONTIS REGALIS, ET BIVONENSE.

DREPANI diem obiit suum Sebastianus Zafarana: hic quatuor annos supra quadraginta expleuit in Societate; tali fuit obedientia præditus, tali, in negotijs huius collegij agitandis, dexteritate, tanta proximorum ædificatione, simplicitate, zelo honoris Societatis, vt eius genuinum filium sese declararit.

Duo ciuitatis primores, quorum alter alterum ad primum conspectum occidere in animum induxerat, fœdus per nostros sanxerunt. Sacerdos è nostris cum incidisset non sine diuino consilio in duos nobiles, qui iam iam congressuri inter se erant, indeque magna clades ventura; eorum animi furorem sedauit, litem diremit: alia denique dissensionum genera tranquillitate donata. In tribus nobilium, opificum, scholarum congregationibus viget spiritalis feruor, sacramentorum, mortificationum, piorum operum erga egenos assiduitas. Cum ex hac vita migratura esset D. Hieronyma Prizzi Baronissa Fanognanæ, Collegio legauit: ad quinque aureorum millia, attamen ædificationis ergo, dimidium dumtaxat legati capere Superiori visum est.

N V M E

NVMERATI sunt in collegio montis Regalis sub anni initium duo de viginti, sacerdotes decem, vnus ex quibus casus conscientiae profite- tur; duo magistri, reliqui fratres coadiutores; sub medium vero quindecim, tres enim qui in con- scientiae casus incumbabant, expletis studijs ad diuersa collegia discesserunt.

BIVONÆ numerus fuit vnus supra viginti, in quibus septem Sacerdotes, duo Magistri, duo- decim coadiutores. Multi ciues inimicitias ex- ercentes, inter quos aliquot nobiles, in nostro col- legio amicitiam iniere. Per vim impudicus ado- lescens adolescentula abutebatur, & quamuis co- gnati à Biuona secum abducerent, ille tamen ita res disponebat, vt mulier Biuonam redire cogere- tur. Nostri re cognita, vt seorsim degerent effe- cerunt. Collegio tributi sunt septuaginta quin- que nummi aurei: templo centum quinquaginta.

COLLEGIVM MI- NEENSE.

ILLVSTRIS Marchio Franchi fontis Sacer- dotem è nostris acciuit, vt suorum popula- rium animos, qui in proregis Delegatum fauiē- bant, emolliret; verebatur enim ne seditio aliqua exoriretur: Sacerdos igitur in eum modum egit cum Delegato, vt supplicia in fontes temperarit, a- liquot carceribus soluerit; Atque ita magna cum omniū, tum Marchionis lætitia, tempestas in tran- quillitatem versa est. Mulieri cuidam ita abhomi- nabilis vir suus videbatur, vt ne eius quidem aspe- ctum pati posset: nostri Sacerdotis hortatu mulier

peccata confessione apud se habita diluit, & codæmonis fraudem agnouit, quare demum à viro precata pacē inuenit. Duo germani fratres graui odio inter se alieni erant, ij sub extremum diem grauiter agrotantis matris, & iam iam moriturae, ante eius conspectū nostro suadente Sacerdote se se amplexati sunt: genibusque nixi alter ab altero, & vtrique à matre veniam petierunt, quibus pia mater benedictionem vltimā impertiuit. In idem fermè recidit trium fratrum lis, circa non nulla prædia, quam noster Sacerdos, rationibus vtriusque partis perspectis, diremit; mirum in modum inter alias floret pietas in cōgregatione optificum, qui præter varia pia studia, consueuerunt omnes lites tum circa famam, tum circa facultates, duobus arbitris, à congregationis Sacerdote delectis, remittere, quorum decretis acquiescunt.

COLLEGIVM CATA- NENSE, ET CALTANESSET- TENSE, ET CALTAIERONENSE.

DI A L E C T I C A R V M institutionum lectio Catanæ instituta est hoc anno, quæ non ad scientias tantum assequendas, verum ad virtutes animi excolendas, maximo videtur esse emolumento; ob id enim cum ad nostrum sese conferant collegium adolescentes, in Deiparæ matris sodalitiū recipiuntur quam plures, ibique probitatis fructus edunt non exiguos.

NE Q V I S S I M V S quidam malè obfirmati animi aleator, ad Missam vsque despiciendam diebus festis, execrandæ pestis cupidine tenebatur; is
cum

SICVL A.

cum semel magnam æris copiam infami voragine absumpsisset, multa impiè garruens effutiebatur: ac tum demum se missæ sacro interfuturum, cum sibi crura diffringerentur, asseruit. Vix ecce pedem vnum discesserat, cum tigilla, quibus tabulata domus compacta erant, collapsa repente corruunt, præceps miser ipse fertur, eique vt iurauerat tibiæ franguntur. verum vbi conualuit, quibus fuerat obductus tenebris, & diuinâ in se animaduersione agnoscens, cœpit errati veniam precari, suam culpam confiteri, nostroque Sacerdoti, quæ abvsque ineunte ætate patrarat scelera, magna pœnitundine detexit.

CALTANESSETTÆ è Scholasticis adolescentes duo, non obscurum inclytæ mentis, ac castimonix argumentum ediderunt. Cum enim locupletes ac ij nobilis viri, vt suæ procacitati obtemperarent, impudenter ipsos pellicerent, ita in eos optimi adolescentes odio digno exarserunt, vt alter acriter grauiusque redarguens, alter eos lapidibus infectans, pedè referre coegerint; itaque suorum corporum candorè ab impuro cæno vendicarint. Ex Sodalibus, cum alij in alias religiosorû familias, tum quinque in Societate adscripti sunt.

NOVEM Sacerdotes, Magistros vero vnum humanitatis, duos grammaticæ, & decem Coadiutores Collegium Caltaieronense aluit. Ex his mortem obiit Bartholomæus Parisius, qui post octo in Societate annos, sub vitæ finem identidem Beati Ignatij, & Xauerij nomen inuocando, tanta vultus lætitia fuit affectus atque æquanimitate, vt suæ salutis non mediocrem spem nobis reliquerit. Nobilium congregatio, quæ per aliquot annos iustis de causis fuerat intermissa,
recenter

recenter instaurata est. Principium fecit Pater Prouincialis, qui tunc inibi uisitationis munus obibat. Instituta est alia Ciuium congregatio magno sane numero, sed non minore cum fructu, propter sacramentorum assiduam perceptionem. In scholarium sodalities ut auctus est numerus, ita renouata pietas. Addita est hoc anno ad ceteras classes schola conscientiae casuum; quod in eam ciuitas accepit partem, ut cum superiore anno e-largita esset septem millia, hoc iterum duo millia & quingenta aureorum nummorum supererogavit.

C O L L E G I V M M E - L I T E N S E E T R H E - G I N V M .

IN Melitensi collegio hoc anno, tredecim è nostris sunt uersati; Sacerdotes quinque, Præceptores duo, fratres sex. Sed maior fere quam pro numero fructus extitit. Sodalities B. Virginis tum Hierosolymitanæ familiae Equitum, tum opificum, tum etiam discipulorum, admirabili studio & mentis ardore incumbunt ad pietatem; vni è discipulorum sodalitate, cum complures Societatem nostram expeterent, potestas facta est.

THVRIBVLO, ampullis, calice egregiè elaborato, & tabernaculo argenteis, ad custodiam sanctissimi Christi corporis in quadraginta horarum supplicatione, sacra suppellex aucta est.

RHEGII creuit sacrae ædis ornatus, creuerunt etiam Collegij redditus centum aureis, ciuitatis liberalitate. Hic degerunt tredecim quinque Sacerdotes,

cerdotes, duo Ludi-magistri, reliqui Coadiutores.

RESIDENTIA PLATIENSIS.

QUOD in votis erat, nostrorum residentia maxime toti ciuitati letitiæ fuit, ita vt, cum à nostro R. P. Generale facultatem pro Collegio non obtinuisset, saltem pro domo Professa eam precata est, decies millenos aureos ad fabricam pollicita. Aliquot vero ciuium, quicquid ad firus, ceterarumque rerum opportunitatem desit, prompti erogare. Interea loci in eum modum ciues sunt in nos animati, vt ad auxilia spiritualia à nostris exhibita faciles paratique inueniantur.

COLLEGIUM MARSALENSE.

MARSALÆ morati sunt ad quatuordecim, ex quibus sex Sacerdotes, duo Ludi-magistri reliqui coadiutores. Hoc anno facta est migratio ab antiquo ad nouum templum, tanto cum gaudio, quantum omnium extiterat desiderium ex pulchritudine templi; non vt prioris angusti, eaque de caussa apti ad res diuinas, & præcipue diuinum verbum ministrandum. Celebrata est itaque templi dedicatio ipso quinquagesimæ dominico die, eodemque, Societatis more, quadraginta horarum supplicatio instituta maxima ciuium frequentia. Templo non mediocre addiderunt ornamentum apparatus, & aliquot poëtica opera; tran-

translatum est mane sanctissimum Christi corpus
solemni pompa Nobilium, cum funalibus præce-
dentium, & Clericorum, prosequente Magistratu,
& multis musicis instrumentis; fecit post pom-
pam rem diuinam Archipresbyter, musico cum
concentu. Concio à nostro sacerdote habita est
de templi dedicatione, circa quam ita egit, vt
omnium animos permouerit.

VIR quidam in maxilla publicè percussus, i-
deoque iracundia succensus, vlcisci desiderabat,
sed vno è nostris dominicam sententiam profe-
rente, Si quis te percusserit in vnâ maxillam,
præbe illi alteram, animum mitigauit, offen-
denti parsit, & à Deo, vti sibi, omnia bona præ-
catus est. Nobilium congregatio non solum spi-
ritu, sed etiam multorum in eam ingressu profe-
cit. Constituti sunt ex sodalibus aliquot, qui pa-
cem inter dissidentes componerent, qui coniectos
in carcerem inuiferent, eis opem ferrent etiam
apud magistratus, quique in alia misericordiæ o-
pera incumberent. Neque solum ab ijs, sed à no-
stris etiam, cum maxima sit huius ciuitatis pau-
pertas, eleemolynam queritantibus, & de nostro
etiâ eorum paupertati subuenientibus, laboratum
est. Quod ad scholas attinet is est fructus, vt tres
in duobus religiosis ordinibus nomen Christo de-
derint, multique alij sunt, qui non leui conatu
ad religiosum statum aspirent.

[T E M P O R E quadragesime, ex hoc collegio duo
concionatores ad Castellionem, & Turturicem
perrexerunt, & ex his non mediocre fructum
reportarunt. Hic vnus de primoribus, suo nomi-
ne ad collegij foundationem obtulit mille aureos
annui redditus. Tantum nostri desiderium eius-
dem

dem Pagi viros incessit. Tandem cum nostro Sacerdoti discedendum illinc esset, cum Baro, tum Magistratus pacto conuenerunt, vt diuturna lis dirimeretur. Speratur Deo bene iuuante, id negotij felicem euentum consecuturum.

PROVINCIA NEAPOLITANA.

HABVIT hæc Prouincia Socios omnino quadringentos nonaginta quatuor, id est Sacerdotes centum sexaginta tres, è quibus Magistri viginti vnus, Præceptores non Sacerdotes viginti quatuor; Discipuli nonaginta octo; Coadiutores centum quadraginta duo: Nouitij septuaginta sex. Hi omnes in quatuordecim loca distributi, Domum Professam vnã, Probationis vnã, Collegia duodecim, Missiones quatuor. In Domo Professa Neapolitanana septuaginta quatuor, in Collegio sexaginta supra centum; in Domo Probationis octoginta quinque. In Lupiensi Collegio viginti septem. In Aquilano duodecim. In Beneuentano totidem. In Nolano quindecim. In Salernitano tredecim. In Catacensi & Cosentino vtrobique septemdecim. In Bouensi & Theatino etiam vtrobique duodecim. In Barolitano quatuordecim. In Massensi viginti quatuor. Missiones sunt Carbinienfis, Astuncensis, Neritina, Petrapagana. Mortui quatuordecim. Admissi vndecim.

DOMVS